Hướng dẫn thực hành

Bài 5: VLAN

1. Giới thiệu các thành phần

1.1 Đặc điểm của hệ thống switch:

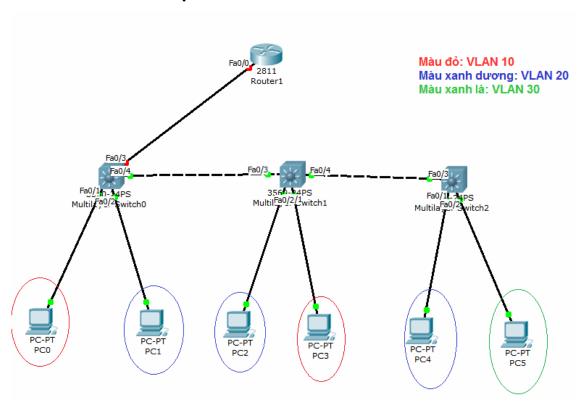
Switch là một thiết bị làm việc ở Layer 2 trong mô hình OSI. Switch chỉ làm việc với đia chỉ MAC.

Toàn bộ một hệ thống Switch được xem là một broadcast domain. Khi một gói tin broadcast phát ra từ một máy sẽ lan truyền đến mọi máy trong hệ thống.

1.2 Hướng dẫn sử dụng Packet Tracer

Sinh viên tự xem phụ lục

1.3 Mô hình minh họa:

Luu ý:

🗘 Sinh viên kéo thả thiết bị Router và Switch với loại giống như trong hình

Các Switch 0, switch 1, switch 2 là các Switch layer 3. (Multiplayer Switch)

Vlan 10: 192.168.10.0 /27

Vlan 20: 192.168.20.0 /27

Vlan 30: 192.168.30.0 /27

1.4 Cấu hình thêm VLAN

Để đơn giản, trước tiên ta chỉ cấu hình VLAN cho SW0 và SW1

Xem các VLAN trên các switch và các port tương ứng: (lưu ý sv nên đổi tên các Switch lại theo đúng thứ tự để dễ làm việc)

/LAN	Name					Status Po:					
1	default						Fa0/1, Fa0/2, Fa0/3, Fa0/4				
						Fa	0/5,	Fa0/6, Fa0	)/7, Fa(	0/8	
						Fa	0/9,	Fa0/10, Fa	a0/11, E	Fa0/12	
						Fa	0/13,	Fa0/14, 1	Fa0/15,	Fa0/16	
						Fa	0/17,	Fa0/18, 1	Fa0/19,	Fa0/20	
						Fa	0/21,	Fa0/22, 1	Fa0/23,	Fa0/24	
						Gi	g0/1,	Gig0/2			
1002	fddi-	default			act	/unsup					
1003 token-ring-default						act/unsup					
1004	fddine	et-default			act,	/unsup					
1005	trnet-default act/unsup										
VLAN	Туре	SAID	MTU	Parent	RingNo	BridgeNo	Stp	BrdgMode	Trans1	Trans2	
1	enet	100001	1500	_	-	-	_	-	0	0	
		101002								0	
1003	tr	101003	1500	-	-	-	-	-	0	0	
		101004					ieee	-	0	0	
1005	trnet	101005	1500	_	_	_	ibm	_	0	0	

Ta trước hết có thể cấu hình IP cho cac Switch để kiểm tra kết nối.

Việc đặt ip tương đối khác so với Router, ta đặt IP cho một cổng ảo là **interface VLAN1.**

```
SW0(config) #int vlan1
SW0(config-if) #ip add 10.0.0.1 255.0.0.0
SW0(config-if) #no shut
```

Trên SW1

```
Switch(config) #host SW1
SW1(config) #int vlan 1
SW1(config-if) #ip add 10.0.0.2 255.0.0.0
SW1(config-if) #no shut
```

Trên SW2, sau đó ping kiểm tra

```
SW2(config-if) #ip add 10.0.0.3 255.0.0.0
SW2(config-if) #no shut

%LINK-5-CHANGED: Interface Vlan1, changed state to up

%LINEPROTO-5-UPDOWN: Line protocol on Interface Vlan1, changed state to up

SW2(config-if) #end
SW2#

%SYS-5-CONFIG_I: Configured from console by console

SW2#ping 10.0.0.1

Type escape sequence to abort.
Sending 5, 100-byte ICMP Echos to 10.0.0.1, timeout is 2 seconds:
.!!!!
Success rate is 80 percent (4/5), round-trip min/avg/max = 6/7/9 ms
```

Như vậy các Switch đã thông nhau

Ta tiến hành thêm VLAN trên SW0 và SW1:

Dùng câu lệnh VLAN DATABASE, sau đó thêm các vlan 10 và vlan 20.

Trên SW0:

```
SW0‡vlan data
% Warning: It is recommended to configure VLAN from config mode,
    as VLAN database mode is being deprecated. Please consult user
    documentation for configuring VTP/VLAN in config mode.

SW0(vlan)‡vlan 10 name Students
VLAN 10 added:
    Name: Students
SW0(vlan)‡vlan 20 name Teachers
VLAN 20 added:
    Name: Teachers
SW0(vlan)‡apply
    *
% Invalid input detected at '^' marker.

SW0(vlan)‡exit
APPLY completed.
Exiting....
```

Trên SW1

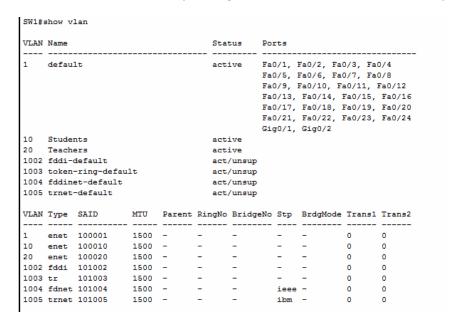
```
SW1#vlan data
% Warning: It is recommended to configure VLAN from config mode,
as VLAN database mode is being deprecated. Please consult user
documentation for configuring VTP/VLAN in config mode.

SW1(vlan)#vlan 10 name Students
VLAN 10 added:
Name: Students
SW1(vlan)#vlan 20 name Teachers
VLAN 20 added:
Name: Teachers
SW1(vlan)#exit
APPLY completed.
Exiting...
```

Ta xem lại thông tin VLAN, đã có các VLAN vừa thêm

```
SW0#show vlan
                              Status Ports
                              active Fa0/1, Fa0/2, Fa0/3, Fa0/4
                                       Fa0/5, Fa0/6, Fa0/7, Fa0/8
                                       Fa0/9, Fa0/10, Fa0/11, Fa0/12
                                       Fa0/13, Fa0/14, Fa0/15, Fa0/16
                                       Fa0/17, Fa0/18, Fa0/19, Fa0/20
                                       Fa0/21, Fa0/22, Fa0/23, Fa0/24
                                       Gig0/1, Gig0/2
10 Students
                            active
   Teachers
                              active
1002 fddi-default
                              act/unsup
1003 token-ring-default
                              act/unsup
1004 fddinet-default
1005 trnet-default
                               act/unsup
VLAN Type SAID
              MTU Parent RingNo BridgeNo Stp BrdgMode Trans1 Trans2
1 enet 100001 1500 -
1500 -
                                                          0
                                                         0
                                                         0
                                                          0
```

Sau đó là trên SW1, để ý thông tin VLAN của SW1 và SW0 y hệt nhau:

1.5 Cấu hình thêm các port vào VLAN.

Trước tiên ta thử nghiệm, đưa port fa0/1 (PC0) vào VLAN 10:

Đầu tiên ta đặt địa chỉ cho các máy PC như sau:

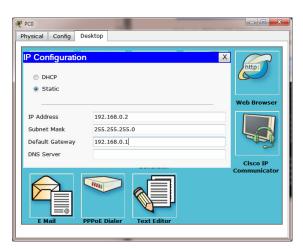
PC0: 192.168.0.2 /24 Gateway: 192.168.0.1

PC1: 192.168.0.3/24 Gateway: 192.168.0.1

PC2: 172.16.1.3/24 Gateway: 172.16.1.10

PC3: 172.16.1.4/24 Gateway: 172.16.1.10

Minh họa cho PC0:

Các PC 1, 2, và 3 SV tự làm.

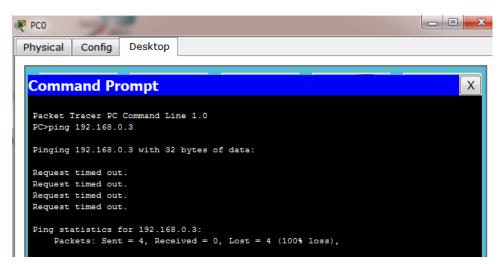
Dùng câu lệnh switchport access vlan 10 ở cổng fa0/1, sau đó xem lại thông tin của vlan đã được cập nhật:

```
SW0(config)#int f0/1
SW0(config-if) #switchport acc vlan 10
SW0(config-if) #end
SW0#
%SYS-5-CONFIG_I: Configured from console by console
SW0#show vlan
VLAN Name
                                        Status Ports
                                        active Fa0/2, Fa0/3, Fa0/4, Fa0/5
  default
                                                 Fa0/6, Fa0/7, Fa0/8, Fa0/9
                                                  Fa0/10, Fa0/11, Fa0/12, Fa0/13
                                                  Fa0/14, Fa0/15, Fa0/16, Fa0/17
                                                  Fa0/18, Fa0/19, Fa0/20, Fa0/21
                                                  Fa0/22, Fa0/23, Fa0/24, Gig0/1
                                                  Gig0/2
10 Students
                                        active Fa0/1
20 Teachers
                                       active
1002 fddi-default
                                       act/unsup
1003 token-ring-default
1004 fddinet-default
1005 trnet-default
                                     act/unsup
act/unsup
                                     act/unsup
```

Lúc này PC0 ở VLAN 10 (do PC0 được nối vào cổng Fa0/1), còn PC1 ở VIAN 1 (mặc định).

Chúng ta sẽ ping để kiểm tra kết nối của 2 PC này.

Chúng ta thấy dù cùng trên 1 switch, cùng địa chỉ đường mạng với nhau nhưng do **khác VLAN** nên PC1 và PC0 đã bị ngăn cách.

Ta đặt địa chỉ ip cho cổng f0/0 của Router.

```
Router(config) #int f0/0
Router(config-if) #ip add 192.168.0.1 255.255.255.0
Router(config-if) #no shut
```

Vì Router nối với SW0 qua cổng f0/3 nên vẫn thuộc VLAN1. Do đó hiển nhiên ta có thể ping giữa Router và PC1 với nhau:

```
Router#ping 192.168.0.3

Type escape sequence to abort.

Sending 5, 100-byte ICMP Echos to 192.168.0.3, timeout is 2 seconds:
.!!!!

Success rate is 80 percent (4/5), round-trip min/avg/max = 4/7/9 ms
```

Kết luận: Các mày cùng VLAN vẫn liên lạc được với nhau, khác VLAN thì dù trên cùng 1 switch vẫn không liên lạc được với nhau.

1.6 Hoàn tất cấu hình các port vào VLAN

Trên SW0: port f0/1 ở VLAN 10 (đã làm ở trên) và port f0/2 ở VLAN 20

```
SW0(config) #int f0/2
SW0(config-if) #switchport acc vlan 20
SW0(config-if) #end
```

Trên SW1: port f0/1 ở VLAN 20 và port f0/2 ở VLAN 10:

```
SW1(config) #int f0/1

SW1(config-if) #switchport acc vlan 20

SW1(config-if) #int f0/2

SW1(config-if) #switchport acc vlan 10

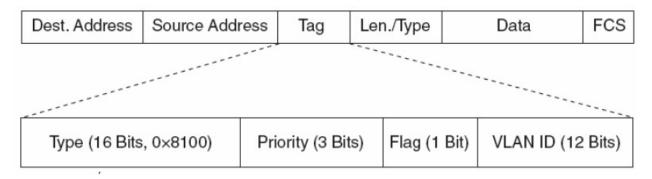
SW1(config-if) #end
```

Đường nối giữa hai switch vận chuyển dữ liệu của mọi VLAN, do đó ta cần chuyển chúng sang dạng mode TRUNK.

Ghi chú:

Port TRUNK là port có khả năng mang traffic của nhiều VLAN, các gói tin sẽ được gắn thêm 1 trường VLAN ID ở phía trước để phân biệt giữa các VLAN. Ở các Port thông thường, các gói tin không mang thông tin VLAN ID.

Ở hình dưới là cấu trúc gói tin 802.11q, là một trong 2 giao thức đóng gói trên đường Trunk. Gói tin Ethernet thông thường được bọc ở phần Data, bên ngoài có thêm nhiều trường. Trường VLAN ID chiếm 12 bits.

Ta tiến hành chỉnh mode Trunk cho các port của SW0 (f0/4) và SW1 (f0/3)

```
SW0(config)#int f0/4
SW0(config-if)#switchport mode trunk
SW1(config)#int f0/3
SW1(config-if)#switchport mode trunk
```

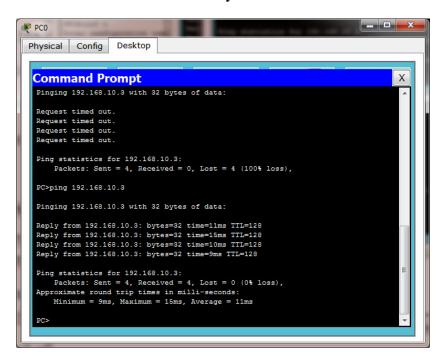
Ta đặt IP lại cho các PC khác theo đúng quy định ban đầu ở mô hình:

PC0: 192.168.10.2 /27 Gateway: 192.168.10.1

PC1: 192.168.20.2/27 Gateway: 192.168.20.1

PC2: 192.168.20.3/27 Gateway: 192.168.20.1

PC3: 192.168.10.3/27 Gateway: 192.168.10.1

Ta thấy PC0 và PC3 mặc dù khác Switch nhưng do cùng một VLAN nên có thể ping nhau được.

1.7 Sửa lỗi encapsulation auto trong Switch.

Trong một số trường hợp, do Switch tự động chỉnh chế độ auto cho các port, nên mặc dù ta đã chỉnh mode trunk nhưng vẫn không thể thông giữa các mạng VLAN được (không thể ping giữa các PC)

Ta chỉnh lại như sau (thực hiện ở cả 2 đầu dây trunk)

```
SW0(config-if) #switchport trunk encapsulation dot1q
SW0(config-if) #end

SW0(config) #int f0/4

SW0(config-if) #switchport mode trunk

%LINEPROTO-5-UPDOWN: Line protocol on Interface FastEthernet0/4, changed state t o down

%LINEPROTO-5-UPDOWN: Line protocol on Interface FastEthernet0/4, changed state t o up
```

Thực hiện tương tự cho dầu dây Fa0/3 bên phía SW1.

2. VLAN Trunking Protocol (VTP)

2.1 Giới thiệu

Khi có khá nhiều switch trong hệ thống mạng, nếu mỗi khi cần thêm hay xóa 1 vlan nếu phải đến gõ trực tiếp câu lệnh tại mọi switch sẽ mất rất nhiều thời gian và dễ gây sai sót.

VTP ra đời giải quyết vấn đề này: Ta sẽ lựa chọn một số switch làm Server và một số switch làm Client.

Khi thêm hoặc xóa vlan trên switch server, các switch này sẽ tự báo thông tin cho các switch client để cập nhật. Các đường nối giữa các switch cần đưa thành dạng trunk, giao thức vtp chỉ chay trên các link dang trunk.

Đây có thể xem là một mô hình quản lý tập trung đơn giản

2.2 Cấu hình

Trước tien chúng ta cấu hình port nối giữa SW1 và SW2 là port trunk và chưa cấu hình bất kỳ thông tin VLAN nào trên SW2.

```
SW1(config) #int f0/4
SW1(config-if) #switchport trunk encap dot
SW1(config-if) #switchport mode trunk

SW2(config) #int f0/3
SW2(config-if) #switchport trunk encap dot
SW2(config-if) #switchport mode trunk
```

Có thể xem thông tin về VTP bằng lệnh

#show vtp status

Để trao đổi thông tin được với nhau, các switch phải thuộc cùng một domain. Mặc định khi chưa cấu hình, vtp domain đang để ở dạng rỗng.

Ngoài ra, ta chú ý các thông tin như:

- Operation Mode là: Server, Client hoặc Transparent
- Configuration Revision: Phiên bản cấu hình, bắt đầu là 0. Mỗi khi tắt hay thay đổi cấu hình VLAN, **thông số này được tự động tăng lên 1.**

```
SWO#show vtp status

VTP Version : 2

Configuration Revision : 6

Maximum VLANs supported locally : 1005

Number of existing VLANs : 7

VTP Operating Mode : Server

VTP Domain Name :

VTP Pruning Mode : Disabled

VTP V2 Mode : Disabled

VTP Traps Generation : Disabled

VTP Traps Generation : Disabled

Configuration last modified by 0.0.0.0 at 3-1-93 00:00:00

Local updater ID is 10.0.0.1 on interface V11 (lowest numbered VLAN interface fo und)
```

Ta đổi tên domain tren switch 0:

```
SW0#vlan data
% Warning: It is recommended to configure VLAN from config mode,
as VLAN database mode is being deprecated. Please consult user
documentation for configuring VTP/VLAN in config mode.

SW0(vlan)#vtp domain cisco
Changing VTP domain name from NULL to cisco
```

Xem lại thông tin vtp domain, để ý phần vtp domain name đã được cập nhật

```
SW0‡show vtp stat

VTP Version : 2

Configuration Revision : 6

Maximum VLANs supported locally : 1005

Number of existing VLANs : 7

VTP Operating Mode : Server

VTP Domain Name : cisco

VTP Pruning Mode : Disabled

VTP V2 Mode : Disabled

VTP Traps Generation : Disabled

MD5 digest : 0x25 0xCD 0x04 0xF2 0xD4 0x00 0xD4 0x45

Configuration last modified by 0.0.0.0 at 3-1-93 00:00:00

Local updater ID is 10.0.0.1 on interface V11 (lowest numbered VLAN interface fo und)
```

Vì các switch 1 và switch 2 mặc định có tên domain là chuỗi rỗng, nên sẽ bị tên ta vừa đặt cho switch 0 đè lên.

Ta dùng câu lệnh show vtp status trên switch 1 để kiểm chứng:

```
SW1‡show vtp stat

VTP Version : 2

Configuration Revision : 6

Maximum VLANs supported locally : 1005

Number of existing VLANs : 7

VTP Operating Mode : Server

VTP Domain Name : cisco

VTP Pruning Mode : Disabled

VTP V2 Mode : Disabled

VTP Traps Generation : Disabled

MD5 digest : 0x25 0xCD 0x04 0xF2 0xD4 0x00 0xD4 0x45

Configuration last modified by 0.0.0.0 at 3-1-93 00:00:00

Local updater ID is 10.0.0.2 on interface V11 (lowest numbered VLAN interface fo und)
```

Và ta nhớ rằng, ban đầu ta chưa cấu hình bất kỳ thông tin VLAN nào trên Switch 2, nhưng bây giờ đã được cập nhật thông tin đầy đủ các VLAN từ switch 0:

```
SW2#show vlan
VLAN Name
                                              Status Ports
1 default active Fa0/1, Fa0/2, Fa0/4, Fa0/5
                                                           Fa0/6, Fa0/7, Fa0/8, Fa0/9
                                                           Fa0/10, Fa0/11, Fa0/12, Fa0/13
                                                           Fa0/14, Fa0/15, Fa0/16, Fa0/17
                                                           Fa0/18, Fa0/19, Fa0/20, Fa0/21
                                                           Fa0/22, Fa0/23, Fa0/24, Gig0/1
                                                            Gig0/2
10 Students
20 Teachers
                                            active
1002 fddi-default
                                           act/unsup
act/unsup
1002 iddi-derault
1003 token-ring-default
1004 fddinet-default
1004 fddinet-default
                                              act/unsup
1005 trnet-default
                                               act/unsup
VLAN Type SAID MTU Parent RingNo BridgeNo Stp BrdgMode Trans1 Trans2
1 enet 100001 1500 - - - - 0 0
10 enet 100010 1500 - - - - 0 0
20 enet 100020 1500 - - - - 0 0
1002 fddi 101002 1500 - - - - 0 0
1003 tr 101003 1500 - - - - 0 0
1004 fdnet 101004 1500 - - ieee - 0 0
1005 trnet 101005 1500 - - ibm - 0
```

Bước tiếp theo: ta tạo VLAN 30 trên switch 0, kiểm chứng SW1 và SW2 bị cập nhật theo:

```
SW0*vlan dat

* Warning: It is recommended to configure VLAN from config mode,
as VLAN database mode is being deprecated. Please consult user
documentation for configuring VTP/VLAN in config mode.

SW0(vlan)*vlan 30 name Director
VLAN 30 added:
Name: Director
SW0(vlan)*pexit
APPLY completed.
Exiting....
```

Xem lại thông tin VTP trên SW0, ta thấy con số Configuration Revision được tăng lên:

```
SW0#show vtp sta

VTP Version : 2

Configuration Revision : 7

Maximum VLANs supported locally : 1005

Number of existing VLANs : 8

VTP Operating Mode : Server

VTP Domain Name : cisco

VTP Pruning Mode : Disabled

VTP V2 Mode : Disabled

VTP Traps Generation : Disabled

VTP Traps Generation : Disabled

MD5 digest : 0x4A 0x22 0x8F 0xD4 0xFC 0x4F 0x15 0x73

Configuration last modified by 10.0.0.1 at 3-1-93 00:17:18

Local updater ID is 10.0.0.1 on interface V11 (lowest numbered VLAN interface fo und)
```

Ghi chú: VTP có 3 mode hoạt động: Client, Server và Transparent (Sinh viên tự coi phụ lục phần này)

Ta chuyển SW1 và SW2 thành dạng Client:

```
SW1(vlan) #vtp client
Setting device to VTP CLIENT mode.

SW2(vlan) #vtp client
Setting device to VTP CLIENT mode.
```

Các switch ở mode client không thể tự tạo VLAN mà chỉ nhận update thông tin VLAN từ server. Các SV có thể tự kiểm chứng bằng cách tạo VLAN trên các SW1 và SW2.

Đặt VTP Password:

Mặc định các SW không set password. Khi đã set password, chỉ những switch có cùng password trên cùng domain mới trao đổi thông tin cho nhau.

Cách đổi password:

SW(vlan)# vtp password [pass muốn đổi]

2.3 Hoàn tất cấu hình VLAN cho các Switch

Ta đặt IP cho 2 máy PC4 và PC5

PC4: 192.168.20.4 /27 Gateway: 192.168.20.1

PC5: 192.168.30.2 /27 Gateway: 192.168.30.1

Đưa port của Switch 2 về đúng VLAN trong mô hình

```
SW2#conf t
Enter configuration commands, one per line. End with CNTL/Z.
SW2(config)#int f0/1
SW2(config-if)#switchport acc vlan 20
SW2(config-if)#int f0/2
SW2(config-if)#switchport acc vlan 30
SW2(config-if)#end
```

2.4 Inter-Vlan Routing

Các VLAN đã hình thành, tuy nhiên chỉ các máy trong cùng VLAN mới thông nhau được. Các VLAN khác nhau không liên lạc được với nhau.

Để các VLAN này liên lạc được cần phải có sự hiện diện của thiết bị Router, ở đây trong mô hình là Router R1

Các bước thực hiện:

- Cấu hình trên SW0: port f0/3 nối với R0 phải chuyển thành mode trunk, mang thông tin của mọi VLAN
- Trên port f0/0 của Router phải dùng kỹ thuật sub interface: Chia port fa0/0 thành 3 port logic:
- → Fa0/0.10 kết nối với VLAN10, có ip là 192.168.10.1, kiểu Encapsulation là Dot1q, vlan 10.
- ♣ Fa0/0.20 kết nối với VLAN20, có ip là 192.168.20.1, kiểu Encapsulation là Dot1q, vlan 20.
- ♣ Fa0/0.30 kết nối với VLAN30, có ip là 192.168.20.1, kiểu Encapsulation là Dot1q, vlan 30.

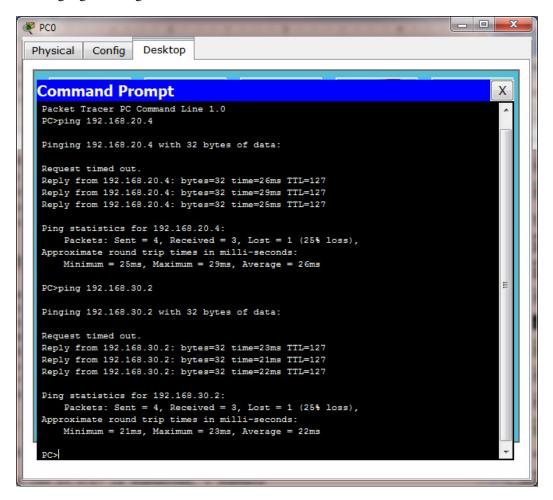
Chi tiết cấu hình:

```
SWO(config) #int f0/3
SWO(config-if) #switchport trunk encap dot
SW0(config-if) #switchport mode trunk
Router(config) #int f0/0
Router(config-if) #no ip add
Router(config-if) #int f0/0.10
Router(config-subif) #encap dot1q 10
Router(config-subif) #ip add 192.168.10.1 255.255.255.224
Router(config-subif) #int f0/0.20
Router(config-subif) #
%LINK-5-CHANGED: Interface FastEthernet0/0.20, changed state to up
%LINEPROTO-5-UPDOWN: Line protocol on Interface FastEthernet0/0.20, changed stat
Router(config-subif) #encap dot1q 20
Router(config-subif) #ip add 192.168.20.1 255.255.255.224
Router(config-subif)#int f0/0.30
%LINK-5-CHANGED: Interface FastEthernet0/0.30, changed state to up
%LINEPROTO-5-UPDOWN: Line protocol on Interface FastEthernet0/0.30, changed stat
Router(config-subif) #encap dot1q 30
Router(config-subif) #ip add 192.168.30.1 255.255.255.224
Router(config-subif) #end
```

Ta xem bảng định tuyến của Router, đã xuất hiện các đường mạng VLAN:

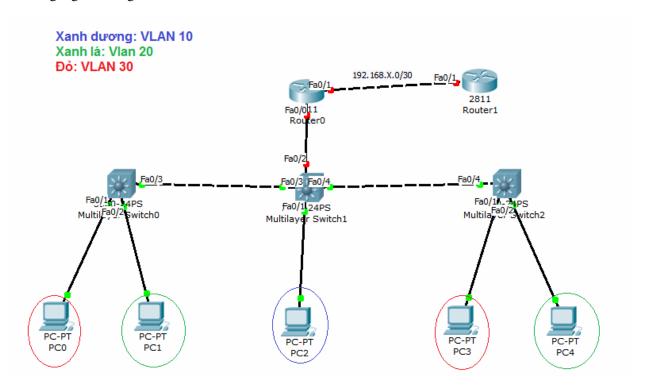
```
Router#show ip route
Codes: C - connected, S - static, I - IGRP, R - RIP, M - mobile, B - BGP
      D - EIGRP, EX - EIGRP external, O - OSPF, IA - OSPF inter area
      N1 - OSPF NSSA external type 1, N2 - OSPF NSSA external type 2
      E1 - OSPF external type 1, E2 - OSPF external type 2, E - EGP
      i - IS-IS, L1 - IS-IS level-1, L2 - IS-IS level-2, ia - IS-IS inter area
      * - candidate default, U - per-user static route, o - ODR
      P - periodic downloaded static route
Gateway of last resort is not set
    192.168.10.0/27 is subnetted, 1 subnets
       192.168.10.0 is directly connected, FastEthernet0/0.10
   192.168.20.0/27 is subnetted, 1 subnets
С
      192.168.20.0 is directly connected, FastEthernet0/0.20
    192.168.30.0/27 is subnetted, 1 subnets
    192.168.30.0 is directly connected, FastEthernet0/0.30
```

Lúc này các máy ở các VLAN khác nhau đã có thể liên lạc được với nhau. Với yêu cầu phải đặt default gateway đúng với VLAN của mình. Ta ping kiểm tra

3. Bài tập tuần 5

Thiết lập mô hình mạng sau đây (Dùng packet tracer):

Với:

- ♣ X là 2 chữ số cuối cùng của MSSV: Ví dụ 1011076 thì X = 76
- **VLAN 10: 172.16.X.0/29**
- **VLAN 20: 172.29.X.0/29**
- **VLAN 30: 172.20.X.0/28**

Yêu cầu:

- + Cấu hình cho tất cả các PC thông nhau, với các VLAN tương ứng
- **Các Switch có pass là 1235, và domain là TTMMT**
- ♣ Giữa Router 0 và Router 1 sử dụng EIGRP
- Router 1 cần ping được tất cả các PC